

La Santa Seu

**MISSATGE DEL PAPA FRANCESC
PER A LA 106 JORNADA MUNDIAL DEL MIGRANT I DEL REFUGIAT 2020
[27 setembre 2020]**

***Com Jesucrist, obligats a fugir.
Acollir, protegir, promoure i integrar els desplaçats interns***

A principis d'any, en el meu discurs als membres del Cos Diplomàtic acreditat davant la Santa Seu, vaig assenyalar entre els reptes del món contemporani el drama dels desplaçats interns: «Les friccions i les emergències humanitàries, agreujades per les pertorbacions del clima, augmenten el nombre de desplaçats i repercuteixen sobre persones que ja viuen en un estat de pobresa extrema. Molts països colpejats per aquestes situacions no tenen estructures adequades que permetin fer front a les necessitats dels desplaçats »(9 de gener 2020).

La Secció Migrants i Refugiats del Dicasteri per al Servei de Desenvolupament Humà Integral ha publicat les "Orientacions Pastorals sobre Desplaçats Interns" (Ciutat de Vaticà, 5 maig 2020) un document que vol inspirar i animar les accions pastorals de l'Església en aquest àmbit concret .

Per això, vaig decidir dedicar aquest Missatge al drama dels desplaçats interns, un drama sovint invisible, que la crisi mundial causada per la pandèmia de la COVID-19 ha agreujat. De fet, aquesta crisi, per la seva intensitat, gravetat i extensió geogràfica, ha entelat moltes altres emergències humanitàries que afligeixen milions de persones, relegant iniciatives i ajudes internacionals, essencials i urgents per salvar vides, a un segon pla en les agendes polítiques nacionals. Però «aquest no és temps de l'oblit. Que la crisi que estem afrontant no ens faci deixar de banda a tantes altres situacions d'emergència que porten en elles el sofriment de moltes persones »(Missatge Urbi et Orbi, 12 abril 2020).

A la llum dels tràgics esdeveniments que han caracteritzat l'any 2020, estenc aquest Missatge, dedicat als desplaçats interns, a tots els que han experimentat i continuen encara avui vivint situacions de precarietat, d'abandonament, de marginació i de rebuig a causa de la COVID-19.

Voldria començar referint-me a l'escena que va inspirar a el papa [Pius XII](#) en la redacció de la Constitució Apostòlica [Exsul Familia](#) (1 agost 1952). En la fugida a Egipte, el nen Jesús va experimentar, juntament amb els seus pares, la tràgica condició de desplaçat i refugiat, «marcada per la por, la incertesa, les incomoditats (cf. Mt 2,13-15.19-23). Lamentablement, en els nostres dies, milions de famílies es poden reconèixer en aquesta trista realitat. Gairebé cada dia la televisió i els diaris donen notícies de refugiats que fugen de la fam, de la guerra, d'altres perills greus, a la recerca de seguretat i d'una vida digna per a si mateixos i per les seves famílies »([Àngelus](#) 29 desembre 2013) . Jesús està present en cada un d'ells, obligat –com en temps de Herodes– a fugir per salvar-se. Estem cridats a reconèixer en els seus rostres el rostre de Crist, famolenc, assedegat, nu, malalt, foraster i empresonat, que ens interpel·la (cf. Mt 25,31-46). Si ho reconeixem, serem nosaltres qui li agraiem haver-lo conegut, estimat i servit.

Els desplaçats interns ens ofereixen aquesta oportunitat de trobada amb el Senyor, «fins i tot si als nostres ulls els costa reconèixer-lo: amb la roba estripada, amb els peus bruts, amb la cara deformada, amb el cos nafrat, incapaç de parlar la nostra llengua» ([Homilia](#), 15 febrer 2019). Es tracta d'un repte pastoral al que estem cridats a respondre amb els quatre verbs que vaig assenyalar en el [Missatge per a aquesta mateixa Jornada a 2018](#): acollir, protegir, promoure i integrar. A aquests quatre, voldria afegir-hi ara sis parelles de verbs, que es corresponen a accions molt concretes, vinculades entre si en una relació de causa-efecte.

Cal *conèixer per comprendre*. El coneixement és un pas necessari cap a la comprensió de l'altre. Ho ensenya Jesús mateix en l'episodi dels deixebles d'Emmaús: «Mentre conversaven i discutien, Jesús mateix se'ls va acostar i es posà a caminar amb ells. Però els seus ulls eren incapaços de reconèixer-lo»(Lc 24,15-16). Quan parlem de migrants i desplaçats, ens limitem massa sovint a números. Però no són números, sinó persones! Si les trobem, podrem conèixer-les. I si coneixem les seves històries, aconseguirem comprendre. Podrem comprendre, per exemple, que la precarietat que hem experimentat amb patiment, a causa de la pandèmia, és un element constant en la vida dels desplaçats.

Cal *fer-se proïsme per servir*. Sembla una cosa òbvia, però sovint no ho és. «Però un samarità que anava de viatge va arribar prop d'ell, el veié i se'n compadí. S'hi acostà, li amorosí les ferides amb oli i vi i les hi embenà; després el pujà a la seva pròpia cavalcadura, el dugué a l'hostal i se'n va ocupar» (Lc 10,33-34). Les pors i els prejudicis –tants prejudicis–, ens fan mantenir les distàncies amb altres persones i sovint ens impedeixen “acostar-nos-hi com a proïsme” i servir-los amb amor. Apropar-se al proïsme significa, sovint, estar disposats a córrer riscos, com ens han ensenyat tants metges i personal sanitari en els últims mesos. Aquest estar a prop per servir, va més enllà de l'estricta sentit del deure. L'exemple més gran ens el va deixar Jesús quan va rentar els peus dels seus deixebles: es va treure el mantell, es va agenollar i es va embrutar les mans (cf. Jn 13,1-15).

Per *reconciliar-se cal escoltar*. Ens ho ensenya Déu mateix, que va voler escoltar el gemec de la humanitat amb oïdes humanes, enviant el seu Fill a el món: «Déu ha estimat tant el món que ha donat el seu Fill únic, perquè no es perdi cap dels qui creuen en ell, sinó que tinguin vida eterna»(Jn 3,16). L'amor, el que reconcilia i salva, comença per una escolta activa. En el món d'avui es multipliquen els missatges, però s'està perdent la

capacitat d'escoltar. Només a través d'una escolta humil i atenta podrem arribar a reconciliar-nos de veritat. Durant el 2020, el silenci es va apoderar durant setmanes senceres dels nostres carrers. Un silenci dramàtic i inquietant, que, però, ens va donar l'oportunitat d'escoltar el crit dels més vulnerables, dels desplaçats i del nostre planeta greument malalt. I, gràcies a aquesta escolta, tenim l'oportunitat de reconciliar-nos amb el proïsme, amb tants descartats, amb nosaltres mateixos i amb Déu, que mai es cansa d'oferir-nos la seva misericòrdia.

Per a *créixer cal compartir*. Per a la primera comunitat cristiana, l'acció de compartir era un dels seus pilars fonamentals: «La multitud dels creients tenia un sol cor i una sola ànima, i cap d'ells no considerava com a propis els béns que posseïa, sinó que tot estava al servei de tots» (Ac 4,32). Déu no va voler que els recursos del nostre planeta beneficiessin únicament a uns quants. No, el Senyor no va voler això! Hem d'aprendre a compartir per créixer junts, sense deixar fora a ningú. La pandèmia ens ha recordat que tots estem en el mateix vaixell. Adonar-nos que tenim les mateixes preocupacions i temors comuns, ens ha demostrat, una vegada més, que ningú es pot salvar sol. Per créixer realment, hem de créixer junts, compartint el que tenim, com aquest noi que li va oferir a Jesús cinc pans d'ordi i dos peixos ... I n'hi va haver prou per a cinc mil persones! (Cf. Jn 6,1-15).

Es necessita *involucrar per promoure*. Així ho va fer Jesús amb la dona samaritana (cf. Jn 4,1-30). El Senyor es presentà, la va escoltar, li va parlar al cor, i després la va guiar cap a la veritat i la va transformar en anunciadora de la bona notícia: «Veniu a veure un home que m'ha dit tot el que he fet. No deu ser el Messies?» (v. 29). A vegades, l'impuls de servir els altres ens impedeix de veure les seves riqueses. Si realment volem promoure les persones a qui oferim assistència, hem de involucrar-les i fer-les protagonistes del seu propi rescat. La pandèmia ens ha recordat que la coresponsabilitat és essencial i que només amb la col·laboració de tots –fins i tot de les categories sovint subestimades– és possible encarar la crisi. Hem de «motivar espais on tothom pugui sentir-se convocat i permetre noves formes d'hospitalitat, de fraternitat i de solidaritat» ([Meditació a la Plaça de Sant Pere](#), 27 març 2020).

És indispensable *col·laborar per construir*. Això és el que l'apòstol sant Pau recomana a la comunitat de Corint: «Germans, en nom de nostre Senyor Jesucrist, us demano que aneu tots d'acord i que no hi hagi divisions entre vosaltres, sinó que estigueu ben units en un sol pensament i en un sol parer.»(1 Co 1,10). La construcció del Regne de Déu és un compromís comú de tots els cristians i per això es requereix que aprenguem a col·laborar, sense deixar-nos temptar per la gelosia, les discòrdies i les divisions. I en l'actual context, cal reiterar que: «Aquest no és el temps de l'egoisme, perquè el desafiament que afrontem ens uneix a tots i no fa distinció de persones» (Missatge [Urbi et Orbi](#), 12 abril 2020). Per preservar la casa comuna i fer tot el possible perquè s'assembli, cada vegada més, a el pla original de Déu, ens hem de comprometre a garantir la cooperació internacional, la solidaritat global i el compromís local, sense deixar ningú a fora.

Voldria concloure amb una pregària suggerida per l'exemple de sant Josep, de manera especial quan es va veure obligat a fugir a Egipte per salvar el Nen.

Pare, Tu encomanares a sant Josep el més valuós que tenies: el Nen Jesús i la seva mare, per protegir-los dels perills i de les amenaces dels malvats.

Concedeix-nos, també a nosaltres, d'experimentar la seva protecció i el seu ajut. Ell, que va patir el sofriment de qui fugí a causa de l'odi dels poderosos, fes que pugui consolar i protegir tots els germans i germanes que, empesos per les guerres, la pobresa i les necessitats, abandonen la seva llar i la seva terra, per posar-se en camí, com a refugiats, cap a llocs més segurs.

Ajuda'ls, per la seva intercessió, a tenir la força per tirar endavant, el consol en la tristesa, el valor en la prova.

Dóna als qui els acullen una mica de la tendresa d'aquest pare just i savi, que va estimar Jesús com un veritable fill i va sostenir a Maria durant tot el camí.

Que ell, que es guanyava el pa amb el treball de les seves mans, pugui proveir del necessari aquells a qui la vida els ho ha pres tot, i donar-los la dignitat d'un treball i la serenitat d'una llar.

Us ho demanem per Jesucrist, el vostre Fill, que sant Josep va salvar fugint a Egipte, i per intercessió de la Mare de Déu, a qui va estimar com a espòs fidel segons la teva voluntat. Amén.

Roma, Sant Joan del Laterà, 13 de maig de 2020, Memòria de la Benaurada Mare de Déu de Fàtima.

Francesc

© Copyright - Llibreria Editrice Vaticana

Traducció del Secretariat Diocesà de Pastoral amb Migrants de Barcelona